

Eesti Paralümpiakomitee sporditurvalisuse kodukord

Vaimset, füüsilist või seksuaalset turvalisust ohustavate olukordade ennetamise ning juhtumitele reageerimise, teavitamise ja lahendamise kord



1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Käesolev kodukord (edaspidi kord) on koostatud Eesti Antidopingu ja Spordieetika SA (edaspidi EADSE) 2021.a. juhendi *Spordipersonali käitumisjuhend laste ja noorte väärkohtlemise ennetamiseks ning juhtumite lahendamiseks* alusel ning lähtub selles esitatud mõistetest ja sätetest. Korra kinnitab Eesti Paralümpiakomitee (edaspidi EPK) juhatus. Kord on EPK ja temaga liitunud organisatsioonide töötajatele, treeneritele, treenitavatele ja treenitavate vanematele ja/või eeskostjatele (edaspidi lapsevanematele, seaduslikele esindajatele) järgimiseks kohustuslik.
- 1.2. Kodukorra koostamisel on kasutatud IPC eetikakoodeksi ja EOK treeneri eetikakoodeksi aluspõhimõtteid.
- 1.3. Eesti Paralümpiakomitee sporditurvalisuse kontseptsioon on lähenemine, mida EPK tegevustes järgitakse. Sporditurvalisuse eesmärk on tagada kõikidele spordis osalejatele turvaline keskkond, mida iseloomustavad lugupidamine, õiglus ja igasuguse tahtliku vägivalda puudumine.
- 1.4. Mõisted
 - 1) **abivajav laps** on laps, kelle heaolu on ohustatud või kelle puhul on tekkinud kahtlus tema väärkohtlemise, hooletusse jätmise või muu lapse õigusi rikkuva olukorra suhtes, ja laps, kelle käitumine ohustab tema enda või teiste isikute heaolu (LasteKS § 26, Lasteks § 27 lg 2). Abivajavast lapsest tuleb viivitamata teatada kohaliku omavalitsuse üksusele või lasteabitelefonil 116 111.
 - 2) **hädaohus olev laps** on laps, kes on oma elu või tervist ohustavas olukorras, ja laps, kelle käitumine ohustab tema enda või teiste isikute elu või tervist (LasteKS § 30). Kohustus hädaohus olevast lapsest viivitamata teatada hädaabinumbri 112 on kõigil isikutel, kellel on olemas teave hädaohus olevast lapsest (LasteKS § 31).
 - 3) **treenitav** on Eesti Paralümpiakomitee sporditegevuses osalev sportlane.
 - 4) **treener** on sportlasi ja teisi spordis osalevaid isikuid juhendav spordispetsialist, kellel on treeneri kutsekvalifikatsioon kutseseaduse tähenduses ja kes järgib EOK treeneri eetikakoodeksis väljatoodud

- põhimõtteid.
- 5) **spordipersonal (töötaja)** on kes tahes juhendaja, treener, mänedžer, võistkonna abiline, ametnik, meditsiinitöötaja, füsioterapeut, massöör, kohtunik vm isik spordiorganisatsioonis.
 - 6) **laste väärkohtlemine** on mis tahes käitumine lapse suhtes, mis alandab tema füüsilist ja psüühilist heaolu, seades ohtu tema eakohase arengu ja tervisliku seisundi.
 - 7) **vaimse väärkohtlemisega** tekitatakse pingeseisund, mis võib põhjustada lapse emotsionaalsele arengule raskeid või pöördumatuid kahjustusi. Spordis võib vaimne väärkohtlemine leida aset näiteks järgmistes olukordades: pidev kritiseerimine, sarkasmi kasutamine ja ironiseerimine sportlase suunal või tagasisidest ilmajätmine, söimamine, karjumine, alandamine, mahategemine, mõnitamine, sportlase ignoreerimine ja tõrjumine, liigse surve avaldamine.
 - 8) **füüsiline väärkohtlemine** on tahtlik füüsilise jõu kasutamine, mis võib põhjustada lapsele kergemaid, raskemaid või eluohtlikke füüsilisi ja psühholoogilisi kahjustusi. Spordis võib füüsiline väärkohtlemine leida aset näiteks järgmistes olukordades: treeningtsükli intensiivsus ületab lapse kehalist võimekust võistleva suunamine või võistlemise toetamine hoolimata vigastusest treener sunnib tegema harjutusi, hoolimata ohust tervisele.
 - 9) **seksuaalne väärkohtlemine** on lapse kaasamine igasugusesse seksuaalsesse tegevusse, millega ta ei ole nõus või mille sisust ta ei saa aru ning mille paneb toime täiskasvanu või teine laps, kes on vanuse või arengutaseme poolest vastutus-, usaldus- või võimusuhetes kannatanuga.
 - 10) **ahistamine** on teise inimese soovimatu käitumine, mis loob ebamugavust, alandab ahistatavat ja tema väärikust. Ahistamine võib olla seksuaalne või sooline. Väärkohtlemist ja ahistamist tuleb ennetada ja sellega võidelda, sest nendega kaasnevad mitmesugused lühi- ja pikaajalised mõjud: keskendumisvõime alanemine, unehäired ja unetus, ärevus, depressioon, stress, madal enesehinnang või liigne enesekindlus, kehvad sooritusd saavutused treeningutel/võistlustel, negatiivne mõju organisatsiooni teistele liikmetele ja lähedastele, usaldustunde vähenemine.
 - 11) **hooletusse jätmine** on lapsevanema, hooldaja jt (sh treeneri) kohustuste mittetäitmine lapse füüsilise, vaimse, emotsionaalse ja sotsiaalse arengu eest hoolitsemisel, mis võib kahjustada lapse eakohast arengut ning vaimset ja füüsilist tervist. Lapse ohutuse tagamata jätmine, sh arvestades lapse sõltuvust täiskasvanust, on näiteks sportlase toidu või joogita jätmine, ebapiisav puhkus ja taastumine, füüsiliselt turvalise treeningukeskkonna mittepakumine, arenguliselt või kehaliste võimete mõttes ebasobivate treeningumeetodite kasutamine, ületreening ja ülekoormusvigastuste vältimata jätmine, ignoreerimine ning tähelepanust ja tagasisidest ilmajätmine jne. Hooletusse jätmiseks loetakse veel kohasest arstiabist keeldumist ja spordi turvavarustuse mitterakendamist treeningul või võistlusel.
 - 12) **sporditurvalisus on reeglid, suhtlus, käitumine, füüsiline keskkond, vastutus, mis toetab sportlast.** Sporditurvalisus tähendab sellist sportlikku keskkonda, mida iseloomustavad lugupidamine, õiglus ja igasuguse tahtliku vägivalda puudumine spordis osalejate suhtes.

- 13) Aus mäng (*fair play*) on spordieetika keskne mõiste. Ausat mängu nõutakse igalt sportlaselt. See tähendab, et tuleb kinni pidada spordiala reeglitest, austada kaasmängijaid, võistkonnakaaslast, treenereid ja sporti kui sellist.
- 1.5. Kord reguleerib Eesti Paralümpiakomitees, temaga liitunud spordialaliitudes, spordiklubides jm tegutsevate juhatuse liikmete, töötajate (sh treenerid, tugipersonal, vabatahtlikud), treenitavate (sh lapsed, noored ja täiskasvanud puudega inimesed) ja lastevanemate või seaduslike esindajate suhteid ja käitumist. Kõik osapooled lähtuvad ausa mängu põhimõtetest, austades treenitavate õigust treenida avatud, lugupidavas, turvalisust ja heaolu tagavas keskkonnas.
- 1.6. Kord on tööandja ja EPK sportlastega tegeleva töötaja vahelises lepingus sätestatud ametijuhendi lahutamatu osa. Kord on ka treenitavaga (või tema lapsevanemaga/eeskostjaga) sõlmitava teenus- ja muu lepingu lahutamatu osa. Kord on avalikult kättesaadav EPK kodulehe aadressil www.paralympic.ee
- 1.7. Sporditurvalisust ohustava olukorra ilmnemisel on töötaja, treener, lapsevanem või treenitav kohustatud reageerima. Tõsisema rikkumise puhul tuleb kohe teavitada politseid.
- 1.8. Korras sätestatud rikkumiste esmaseks käsitlejaks on üldjuhul treener koos juhtumiga seotud osapooltega. Juhul kui on ohtu seatud ühe poole turvalisus ja/või õigused, kaasatakse vajadusel juhtumi lahendamisse lapsevanem(ad) ja teised spetsialistid (spordiklubi/spordialaliidu/EPK juhtkond, EPK lastekaitse kontaktisik, KOV kui eestkostja, psühholoog, politsei, kohalik sotsiaaltöötaja, EADSE jt).
- 1.9. Rikkumiste menetlemisel rakendatakse käesolevas korras kehtestatud distsiplinaarprotseduuride sätteid.
- 1.10. Seaduse alusel peab tööandja kontrollima lastega töötavate spetsialistide tausta vähemalt korra aastas.¹

2. TREENERI JA TÖÖTAJA KÄITUMINE

- 2.1. Treeneri ja töötaja lugupidav käitumine väljendub järgnevas:
- 1) kasutab suhtlemisel lugupidavat kõnestiili;
 - 2) on sallimatu igasuguse kiusamise suhtes;
 - 3) suhtleb teistega viisakalt ja lugupidavalt;
 - 4) on tolerantne ja salliv erisuste, vähemuste ja erivajaduste suhtes;
 - 5) kohtleb treenitavaid võrdselt;
 - 6) arvestab treenitava arusaamise ja arvamusega.
- 2.2. Treeneri ja töötaja eetiline käitumine väljendub järgnevas:

- 1) ei flirdi alaealisest treenitavaga ega anna talle mitmetimõistetavaid signaale;
- 2) pakub vajadusel alaealisele treenitavale transporti mootorsõiduki vm vahendiga eelnevalt lapsevanemaga kooskõlastatult;
- 3) suhtleb treenitavaga väljaspool treeningut spordiga seotud põhjustel;
- 4) kasutab erinevast soost treenitavatega ühist riietusruumi erineval ajal;
- 5) ööbib alaealistega ühes ruumis eelnevalt seadusliku esindajaga kooskõlastatult;
- 6) ei kutsu treenitavat endale külla ega lähe treenitava koju lapsevanemaga kooskõlastamata;
- 7) ei korralda üks-ühele kohtumisi (v.a juhul, kui kohtumine on seotud arenguestlustusega vm tagasiside andmisega treenitavale). Kohtumiseks tuleb kasutada avalikke ruume ja eelnevalt teavitada lapsevanemat ja/või klubi juhtkonda);
- 8) ei kingi treenitavale raha ega tee ebasobivaid hinnalisi kingitusi;
- 9) ei sunni treenitavat vigastustega treenima/võistlema;
- 10) arvestab sportlase võimekuse, eripära ja spordiala spetsiifikaga.

2.3. Treener ja töötaja austab treenitava õigust kehalisele puutumatusel:

- 1) treenitavaga ei looda üldjuhul füüsilist kontakti, v.a. juhul, kui see on seotud juhendamise, julgustamise, rahustamise või lohutamisega ja toimub mõlema poole nõusolekul;
- 2) kui spordiala spetsiifika nõuab treenerilt füüsilist kontakti treenitavaga, siis treener selgitab seda treenitavale ja tema lapsevanematele/eestkostjatele tagamaks avatuse ja üksteisemõistmise;
- 3) enne füüsilist kontakti nõudvate harjutuste sooritamist treeningu raames küsib treener treenitavalt nõusolekut.

2.4. Treener ja töötaja tagab soopõhiselt ahistamisvaba keskkonna:

- 1) on sooneutraalne;
- 2) suhtub vastassoost treenitavasse lugupidavalt;

2.5. Treener ja töötaja tagab seksuaalselt ahistamisvaba keskkonna:

- 1) ei tee seksuaalse või mitmetähendusliku alatooniga nalju, märkusi, žeste, kommentaare treenitava suunal ega kuulates (sh ropendamine, suguelunditesse saatmine jne);
- 2) ei tee märkusi treenitava seksuaalse orientatsiooni kohta;
- 3) ei tee treenitavatest ega treenitavatele sobimatu seksuaalse sisuga postitusi erinevate sotsiaalmeedia kanalite (nt *Instagram*, *Facebook*, *Snapchat*, *TikTok* jt) kaudu;
- 4) igasugune seksuaalne suhtlemine on lubamatu.

2.6. Treener ja töötaja tagab uimastivaba keskkonna, mis väljendub järgnevas:

- 1) on tööülesannete täitmisel kaine, ei tarvita alkoholi, narkootilisi ja psühhotroopseid aineid;
- 2) suhtub nulltolerantsiga sportlaste sõltuvusainete tarvitamisele, ei paku treenitavatele alkoholi, narkootilisi ja psühhotroopseid aineid ega julgusta sportlasi neid kasutama.

2.7. Reageering treeneri või töötaja poolsele rikkumisele:

- 1) kui treener või töötaja on treenitava arvates mõnda ülaltoodud käitumisnormi rikkunud, teavitab treenitav sellest seaduslikku esindajat. Lapsevanem või seaduslik esindaja hindab saadud teavet ning pöördub selgitusteks kas treeneri, töötaja, juhtkonna või määratud usaldusisiku poole;
- 2) kui treeneri või töötaja käitumise tagajärjel on lapse heaolu ohustatud, tuleb abivajavast lapsest viivitamata teatada kohaliku omavalitsuse üksusele või lasteabitelefoni 116111. Hädaohus olevast lapsest tuleb viivitamata teatada hädaabinumbri 112.
- 3) rikkumise asjaolude selgitamiseks on juhtkonnal õigus nõuda treenerilt või töötajalt seletuskirja kirjutamist. Seletuskirja kirjutamisest keeldumise, samuti seletuses valeandmete esitamise eest võib juhtkond alitada distsiplinaarmenetlust.

3. TREENITAVA KÄITUMINE

3.1. Treenitava, sh alaealisest treenitava lugupidav käitumine väljendub järgnevas:

- 1) kasutab lugupidavat kõneviisi, suhtleb viisakalt;
- 2) ei kasuta rassistlikku või diskrimineerivat kõneviisi;
- 3) aktsepteerib kohtunike otsuseid;
- 4) aktsepteerib treenerite/töötajate otsuseid.

3.2. Alaealisest treenitava eetiline käitumine väljendub järgnevas:

- 1) alaealine treenitav ei flirdi treeneri ja/või töötajaga;
- 2) alaealine treenitav võib sõita treeneri ja/või töötaja mootorsõidukis seadusliku esindaja lapsevanema või eestkostja loal;
- 3) ei otsi väljaspool treeningut treeneri ja/või töötajaga mittevajalikku kontakti (nt helistades jms);
- 4) kasutab erinevast soost treeneriga ühist riietusruumi erineval ajal;
- 5) ööbib treeneriga/saatjaga ühes ruumis eelnevalt seadusliku esindajaga kooskõlastatult;
- 6) alaealine treenitav ei kutsu treenerit/töötajat endale koju ilma seadusliku esindajaga kooskõlastamata;
- 7) alaealine treenitav ei lähe treeneri/töötajaga üks ühele kohtumisele ilma, et oleks teavitanud sellest enda seaduslikku esindajat.
- 8) alaealine treenitav ei otsi põhjendamatult treeneri ja/või töötajaga füüsilist kontakti, mis ei ole seotud eesmärkidega nagu juhendamine, julgustamine, rahustamine või lohutamine;
- 9) alaealine treenitav ei võta ilma seadusliku esindajata nõusolekuta vastu treeneri/töötaja poolt tehtud ebasobivaid hinnalisi kingitusi ega raha.

3.3. Treenitav tagab soopõhiselt ahistamisvaba keskkonna, mis väljendub järgmises:

- 1) on sooneutraalne, ei alanda vastassugu või soopõhiselt;
- 2) suhtub vastassoost treenerisse, töötajasse või teise treenitavasse viisakalt ja

lugupidavalt;

3.4. Treenitav tagab seksuaalselt ahistamisvaba keskkonna:

- 1) ei tee seksuaalse alatooniga nalju, märkusi, žeste, kommentaare treeneri, töötaja või teise treenitava suunal;
- 2) ei kõneta treenerit, töötajat, teist treenitavat seksuaalse alatooniga või ei tee solvavaid ja sobimatuid nalju;
- 3) ei tee märkuseid treeneri, töötaja teise treenitava seksuaalse orientatsiooni kohta;
- 4) ei tee treenerist/töötajast ega teistest treenitavatest või nendele sobimatu seksuaalse sisuga postitusi erinevate sotsiaalmeedia kanalite (nt *Instagram*, *Facebook*, *Snapchat*, *TikTok*) kaudu;

3.5. Treenitav tagab uimastivaba keskkonna, mis väljendub järgnevas:

- 1) ei oma ega tarvita treeningutel, võistlustel vm väljasõitudel seadusega keelatud sõltuvusaineid (tubakatooteid, alkoholi, narkootilisi ja psühhotropseid aineid);
- 2) ei paku treenerile/töötajale ega teisele treenitavale seadusega keelatud sõltuvusaineid ega julgusta neid kasutama.

3.6. Reageering treenitava poolsetele rikkumistele:

- 1) kui treenitav on mõnda ülaltoodud käitumisnormi rikkunud, on treeneril õigus treenitav treeningust, võistluselt vm väljasõidult eemaldada. Sõltuvalt rikkumise ulatusest teavitab treener sellest lapsevanemat, seaduslikku esindajat ja vajadusel klubi juhtkonda;
- 2) treenitavale tuleb anda võimalus rääkida juhtunust oma sõnadega ja olla ära kuulatud sobivas keskkonnas;
- 3) rikkumise asjaolude selgitamiseks on treeneril või töötajal õigus treenitavalt jt asjaosalistelt nõuda selgitust ja/või seletuskirja kirjutamist. Seletuskirja kirjutamisest keeldumise, samuti seletuses valeandmete esitamise eest võib treener või töötaja teha juhtkonnale ettepaneku algselt algatada distsiplinaarmenetlus.

4. LAPSEVANEMA JA SEADUSLIKU ESINDAJA KÄITUMINE

4.1. Lapsevanema lugupidav käitumine väljendub järgnevas:

- 1) kasutab lugupidavat kõneviisi;
- 2) vastutab oma lapse käitumise eest nii treening keskkonnas kui võistlustel;
- 3) aktsepteerib kohtunike otsuseid kui see ei sea ohtu lapse tervist;
- 4) aktsepteerib treeneri/töötaja otsuseid ning ei häiri nende tööd;
- 5) on viisakas, ei käitu alandavalt, ähvardavalt ja halvustavalt;
- 6) ei kasuta rassistlikku või diskrimineerivat kõneviisi.

4.2. Lapsevanema eetiline käitumine väljendub järgnevas:

- 1) jagab treeneriga vajalikku infot lapse tervislikust seisundist, mis võib vajada

- lisatähelepanu;
- 2) ei tülitata põhjendamatult treenerit ja/või töötajat ega luba seda teha ka enda alaealisel lapsel;
 - 3) austab treeneri/töötaja eraelulist privaatsust ning selgitab seda ka enda alaealisele lapsele;
 - 4) lubab treeneril/töötajal enda alaealist last sõidutada vaid temaga kokkuleppel;
 - 5) austab treenitavate privaatsust, ei sisene riietus- või duširuumi ilma loata;
 - 6) ööbib ühes toas teiste treenitavatega lapsevanemate nõusolekul;
 - 7) ei kutsu ise ega luba ilma eelneva kooskõlastuseta enda alaealisel lapsel kutsuda treenerit/töötajat koju;
 - 8) ei luba ilma eelneva kooskõlastuseta enda alaealisel lapsel /töötajaga üks ühele kohtumisi;
 - 9) ei luba ilma eelneva kooskõlastuseta enda alaealisel lapsel võtta vastu treeneri/töötaja poolt tehtud ebasobivaid hinnalisi kingitusi ega raha.
- 4.3. Lapsevanem tagab soopõhiselt ahistamisvaba keskkonna, mis väljendub järgmises:
- 1) on sooneutraalne, ei alanda vastassugu soopõhiselt;
 - 2) suhtub vastassoost treenerisse, töötajasse või teise treenitavasse lugupidavalt;
- 4.4. Lapsevanem aitab kaasa seksuaalselt ahistamisvaba keskkonna loomisel:
- 1) ei tee seksuaalse alatooniga nalju, märkusi, žeste, kommentaare treeneri, töötaja või teise treenitava suunal;
 - 2) ei kõneta treenerit, töötajat, teist treenitavat seksuaalse alatooniga, ei tee sobimatuid nalju;
 - 3) ei tee märkuseid treeneri, töötaja teise treenitava seksuaalse orientatsiooni kohta;
 - 4) ei tee treenerist/töötajast ega teistest treenitavatest või nendele sobimatu seksuaalse sisuga postitusi erinevate sotsiaalmeedia kanalite (nt *Instagram*, *Facebook*, *Snapchat*, *TikTok*) kaudu;
 - 5) Lapse (seksuaalse) väärkohtlemise ennetamiseks on lapse seaduslikul esindajal karistusregistrist seaduse alusel õigus saada teavet teise isiku karistatuse kohta.
- 4.5. Lapsevanem tagab uimastivaba keskkonna, mis väljendub järgnevas:
- 1) ei oma treeningul, võistlusel vm väljasõidul alkohoolseid jooke ega narkootilisi ja psühhotroopseid aineid;
 - 2) ei paku treenitavatele tubakatooteid, alkoholi, narkootilisi ja psühhotroopseid aineid ega julgusta sportlasi neid kasutama.
- 4.6. Lapsevanem pöörab tähelepanu lapse tervislikule ja tasakaalustatud toitumisele ning piisavale puhke- ja uneajale.
- 4.7. Reageerimine lapsevanema poolsele rikkumisele:
- 1) kui lapsevanem on treeneri, töötaja või treenitava arvates mõnda ülaltoodud

- käitumisnormi rikkunud, teavitatakse sellest treenerit/klubi juhtkonda. Treener/klubi juhtkond hindab saadud teavet ning pöördub selgitusteks lapsevanema või vajadusel juhtkonna poole;
- 2) rikkumise asjaolude selgitamiseks on juhtkonnal õigus nõuda lapsevanemalt seletuskirja kirjutamist. Seletuskirja kirjutamisest keeldumise, samuti seletuses valeandmete esitamise eest võib juhtkond algselt algatada distsiplinaarmenetlust.

5. KÄITUMINE KAHTLUSE VÕI TEAVITUSE KORRAL

- 5.1 Kõiki teateid, vihjeid ja kahtlustusi peab võtma äärmiselt tõsiselt ja nendele tuleb reageerida ning neid tuleb käsitleda kiireloomulistena. Teavitatud juhtumite analüüsimine ja edasiste tegevuste planeerimine on peasekretäri vastutusalas. Abivajavast lapsest tuleb kõigil isikutel, kellel on sellekohane teave, viivitamata teavitada lasteabitelefoni 116 111 või kohaliku omavalitsuse üksusele. Hädaohus olevast lapsest tuleb viivitamata teatada hädaabinumbri 112;
- 5.2 Kui kannatanu teavitab juhtumist treenerit või spordiklubi/spordialaliidu/EPK töötajat, on nad kohustatud edastama saadud info EPK sporditurvalisuse kontaktisikule. Võimaliku huvide konflikti puhul teavitatakse juhatust;
- 5.3 Kui kannatanu on täisealine ja ta on teavitanud juhtumist spordiklubi/spordialaliitu/EPK-d, tuleks julgustada teda seksuaalse väärkohtlemise või muu vägivalda juhul pöörduma politseisse. Soovitav on kannatanule pakkuda tuge politseisse pöördumisel ning veenduda, et talle on teada võimalikud psühholoogilise jm abi võimalused;
- 5.4 Kui kannatanu on alaealine, tuleb (sporditurvalisuse) kontaktisikul:
- 1) Hinnata juhtumi/mure tõsidust (abivajav laps; hädaohus olev laps)
 - 2) Otsustada, kelle poole vajadusel pöörduda edasiste juhiste saamiseks (lastekaitse, lasteabi, lastemaja, politsei, kohalik lastekaitseametnik, sotsiaaltöötaja, treener, klubi esindaja, vajadusel lapsevanem/seaduslik esindaja, EADSE).
 - 3) selgitada kannatanule, miks on oluline tema murega või võimaliku väärkohtlemise kahtlusega pöörduda abi saamiseks spetsialistide poole
 - 4) Kui lapsevanem(ad)/seaduslikud eestkostja(d) ei ole kahtlusalune(sed), teavitada juhtumist vastavalt lastekaitsetöötaja ja teiste spetsialistide juhistele.
- 5.5 Kui on kahtlus, et väärkohtleja on lapsevanem, tuleb spordiklubil/spordialaliidul/EPK-l aidata last ja pöörduda juhtumi iseloomust lähtuvalt kas kohalikkude omavalitsusse, lasteabisse või politseisse.
- 5.6 Kui kannatanuks on treener või töötaja, teavitab ta sellest juhtkonda.
- 5.7 Kui on kahtlus, et juhtumist puhul võib, aga ei pruugi tegu olla süüteo, saab nõu küsida politseist. Kui tegu on kuriteo (sh seksuaalkuriteo) või väärteo, tuleb võtta ühendust hädaabinumbri 112. Politseisse tuleks pöörduda kohe samal päeval. Politseile saab teatada ka kirjalikult vastavat vormi kasutades või e-kirja teel ppa@politsei.ee või [lähimasse politseijaoskonda pöördudes](#). Spordiklubi/spordialaliit/EPK peab politseiga kooskõlastama edasised tegevused,

- et mitte takistada politseiuurimist.
- 5.8 Seksuaalselt väärkoheldud või selle kahtlusega laste abistamiseks on loodud Lastemajateenus nii Tallinnas, Tartus, Jõhvis kui Pärnus. Teenus on kättesaadav kõikidele abivajavatele lastele Eestis. Lastemaja poole võib pöörduda nii tavakodanik kui spetsialist kirjutades info@lastemaja.ee. Nõu saab samuti lasteabitelefonil 116 111, mis on 24/7 kättesaadav eesti, vene ja inglise keeles.
- 5.9 Lapsega töötav isik peab vastama LasteKS §20 nõuetele. Lapsega töötamist võimaldav isik (tööandja) on kohustatud kontrollima vastavust sellele sättele vähemalt 1 kord aastas.
- 5.10 LasteKS § 20 nõuetele mittevastavuse korral peab tööandja tagama, et lastega ei töötaks inimene, kellel on lastega töötamise keeld (nt peatama lepingu).
- 5.11 Kui ilmneb, et inimene, kes ei tohi töötada lastega, töötab ametikohal, mis eeldab kokkupuudet lastega, siis tuleb sellest teavitada Sotsiaalkindlustusametit: info@sotsiaalkindlustusamet.ee. Samuti tuleb teavitada Sotsiaalkindlustusametit, kui isik, kes ei tohi töötada lastega, töötab mõnedes teistes asutustes koos lastega.
- 5.12 Kui töötajaga on töösuhe peatatud või lõpetatud ja ta ilmub valdaja tahte vastaselt spordirajatisse ning eirab sealt lahkumise nõuet, siis tuleb sellest teavitada politseid.

6. DISTSIPLINAARMENETLUS

6.1. Rikkumised käesoleva korra alusel:

- 1) Eetika alased rikkumised (p. 2.1; p. 3.1; p. 4.1);
- 2) Lugupidava kohtlemisega seotud rikkumised (p. 2.2; p. 3.2; p. 4.2);
- 3) Õigus puutumatus (p. 2.3);
- 4) Soopõhine ahistamine (p. 2.4; p. 3.3; p. 4.3);
- 5) Seksuaalne ahistamine (p. 2.5; p. 3.4; p. 4.4);
- 6) Uimastivaba keskkonnaga seotud rikkumised (p. 2.6; p. 3.5; p. 4.5);
- 7) Tervisliku ja tasakaalustatud toitumise ning piisava puhke- ja uneajaga seotud rikkumised (p. 4.6).

6.2. Distsiplinaarmenetluse (edaspidi menetlus) algatamine

- 1) Kõik pöördumised fikseeritakse kirjalikult (registreeritakse) ja kahtluse korral algatatakse distsiplinaarmenetlus. See tähendab, et märgitakse üles kõik juhtumiga seotud sündmused, toimingud ja kontaktid, sealhulgas kuupäev, kellaeg ja juhtumi kirjeldus.

[Kuupäev] [Kellaeg] X sai juhtumi kohta telefonitsi/e-kirja teel infot inimeselt Y.

[Kuupäev] [Kellaeg] X rääkis juhtumist spordiklubi töötajaga.

[Kuupäev] [Kell] Spordiklubi töötaja vestles inimesega Y.

[Kuupäev] [Kell] Spordiklubi töötaja teavitas spordiklubi tegevjuhti.

Vältida tuleb põhjendamatute küsimuste küsimist, mis on kantud pelgalt uudishimust.

- 2) Juhtkond (kas juhatus või sporditurvalisuse kontaktisik) peab juhtumi käsitlemisel hindama võimalikku huvide konflikti ja protokollima sellekohase teabe.
- 3) Distiplinaarmenetlust viib läbi juhtkonna poolt määratud isik või komisjon.
- 4) Juhatus on määranud EPK sees juhtumi eest vastutavaks isikuks peasekretäri. Vajadusel võib juhatus juhtumi eest vastutajaks määrata ka mõne teise EPK-ga seotud isiku.
- 5) Töötaja või treeneri puhul käsitletakse rikkumist ametialase rikkumisena;
- 6) Kui juhtum on esitatud politseile, peab EPK sporditurvalisuse kontaktisik hindama, kas kahtlustatav saab seni oma tegevust jätkata.
- 7) Menetlejad peavad asjaosalistega läbi viima individuaalsed vestlused ja hindama ning analüüsima olemasolevat teavet. Selle põhjal tuleb esitada juhatusesele üldistav kokkuvõte, mis sisaldab ettepanekuid edasiseks tegevuseks.

NB! Isikuandmete kirjapanemisel tuleb lähtuda Isikuandmete kaitse seadusest tulenevate [nõuetega](#).

- Dokumenteerimise eesmärk on anda selge ja üksikasjalik ülevaade juhtumi käsitlemisest organisatsiooni sees. See on oluline juhul, kui hilisemas etapis hakkab juhtumit uurima ajakirjandus või politsei.
- Dokumenteerimist tuleb käsitleda äärmiselt konfidentsiaalsena ning sellega tegeleb piiratud arv isikuid.
- Juhtkond peab tagama, et teavet juhtumite kohta ei edastataks kellelegi peale konkreetse juhtumiga tegelejatele.
 - o Juhtumite puhul, mis võivad olla kriminaalkorras karistatavad, peab spordialaliit/EPK enne spordiklubi või treeninggrupi teavitamist küsima nõu politseilt, samuti enne lapsevanemate/hooldajate/eeskostjate ning teiste laste ja noorte teavitamist. Vajadusel meediale jagatav info peab olema lühike, konkreetne ja detailideta.
- Kuulujutud muudavad politseiuurimise või spordiorganisatsiooni juhtumi käsitlemise keerulisemaks ning lisavad asjasse puutuvatele inimestele soovimatut survet. Samuti on keelatud hinnangute andmine juhtunust info avaldaja ning ohvrite kohta. Iga kannatanu versiooni kahtluse alla seadev käitumine või väljaütlemine võib olla taasohvristav ning tema või teiste võimalike ohvrite tervist mõjutavate tagajärgedega. Sellise käitumise ennetamine ning vajadusel lõpetamine on organisatsiooni (juhi) vastutusel.

6.3. Menetluse käik

- 1) Menetluse algatamisel avatakse toimik ning antakse osapooltele aega (maksimaalselt 15 päeva) esitada tõendeid, taotlusi, vastulaused, selgitusi ning tagada võimalus menetlustoimikuga tutvumiseks;
- 2) Esitatud tõendid, taotlused, vastulaused esitatakse e-kirja ja/või posti teel, allkirjastatult;
- 3) Menetlejalatel on õigus küsida osapooltelt ja kolmandatelt isikutelt täiendavaid selgitusi, tõendeid;
- 4) Menetlejad koostavad toimiku ja selle alusel koostavad (väär)teo protokollid või

- etteheite/süüdistuse;
- 5) Menetlejad võivad pöörduda EADSE või mõne muu pädeva institutsiooni või eksperdi poole ekspertarvamuse saamiseks;
 - 6) Toimik koos karistuseettepanekuga edastatakse juhtkonnale otsuse tegemiseks;
 - 7) Menetluses olev teave on menetluse ajal konfidentsiaalne;
 - 8) Karistusotsuse tegija määrab juhtumi avalikustamise ulatuse.

6.4. Karistused

- 1) Spordiklubi/spordialaliit/EPK karistab süüdlast distsiplinaarkorras, sh:
 - noomitus - suuline või kirjalik;
 - hoiatus - suuline või kirjalik;
 - töölepingu peatamine või nõuda peatamist;
 - töölepingu lõpetamine või nõuda lõpetamist.
- 2) Süüdlase toetamise lõpetamine EPK eelarvelistest vahenditest.
- 3) Eesti Olümpiakomitee võib tunnistada kas omal algatusel või spordialaliidu / spordiklubi/EPK ettepanekul treenerikutse kehtetuks.
- 4) Spordialaliit võib kehtestada süüdlasele spordialal tegutsemise keelu.
- 5) Sõltuvalt juhtumi sisust ja asjaoludest karistab kohus süüdlast karistusseadustiku alusel.
- 6) Lastekaitseadus seab lastega töötamise piirangu isikutele, kes on seaduses sätestatud rikkumise eest kuritegudes süüdi mõistetud.

6.5. Menetluse otsus

- 1) Otsus tehakse (toimiku alusel) teatavaks mõlemale osapoolle, milles on märgitud:
- 2) Juhtunus osalejate nimed, sünniaeg (isikukood), elukoht;
- 3) Rikkumise sisu (faabula);
- 4) Asjaolud ja menetluskäik;
- 5) Otsus tuginedes karistusliikidele.
- 6) Materjalide edastamise otsus politseisse:
 - 6.1 väärteo tunnuste esinemisel;
 - 6.2 kuriteo tunnuste esinemisel;
- 7) Otsusest teavitamine (info teistele organisatsioonidele, sh EOK, EADSE, SKTSA vm, võttes arvesse isikuandme kaitse seaduses tulenevaid nõudeid).

6.6. Edasikaebamise kord

Spordialaliidu/spordiklubi/EPK distsiplinaarkomisjonis süüdi mõistetud isikul on õigus:

- 1) pöörduda EADSE poole ekspertarvamuse saamiseks.
- 2) esitada kaebus apellatsiooniuksusele (nt spordialaliidu apellatsioonikomisjon, juhatus, EOK spordiarbitraaž või -kohus vms)

6.7. Distsiplinaarmenetluse lõpetamise alus

- 1) Koosseisu puudumisel;
- 2) Surm;

- 3) Otstarbekuse kaalutusel;
- 4) Kokkuleppe saavutamisel (leppemenetlus)

7. LÕPPSÄTTED

- 7.1 Muudatused korrast tehakse seoses muutustega seadusandluses või ühenduse põhikirjas;
- 7.2 Eesti Paralümpiakomitee garanteerib korra ajakohastatud versiooni kättesaadavuse kodulehel www.paralympic.ee;
- 7.3 Lähtuvalt antud korrast võib kehtestada täiendavaid juhendid või reegleid.

¹ just.ee/kontrollitausta